

Verskil tussen godsdiensten heeft gevolgen voor het dagelijkse leven

Door Jos van Remundt

Na mijn vorige 'Ter inspiratie' die ik schreef naar aanleiding van de H.J. Schoolezing van minister Schippers is er nog een opmerking van haar die ik wil commentariëren. In samenhang met de islam zegt ze namelijk dat onze cultuur 'een stuk beter is dan alle andere die ik ken'.

Ik denk dat het beter was geweest als ze had gezegd dat de islamitische cultuur andere waarden nastreeft. We moeten durven zeggen dat niet alle godsdiensten gelijk zijn. Voor een jood of een christen staat het omgaan met de ander in het dagelijkse leven centraal. Gebed en godsdienstige regels blijven meer in hun privédomen. Voor een moslim spelen daarentegen de godsdienstige regels een grote rol in hun publieke leven. Dat wordt zichtbaar door het dragen van hoofddoekjes, het weigeren van handen geven, het vragen aan de schooldirectie of de meisjes vanaf groep 7/8 gescheiden kunnen zwemmen/gymmen en het verzoek om bij bezoek aan een kinderboerderij varkens en honden uit de weg gaan.

Ik maak mijn studenten altijd duidelijk dat de monotheïstische godsdiensten -jodendom, christendom en islam - niet gelijk zijn en dat de verschillen invloed hebben op de dagelijkse schoolpraktijk. Onderlinge wrijving vindt daarin vaak een oorzaak. Die wrijving moet op school niet uit de weg worden gegaan. Ze kan juist aanleiding zijn voor een stevige discussie waarbij nieuwe perspectieven kunnen ontstaan. (meer in *Geestelijke stromingen geven*, hoofdstuk 8)

Bij degenen die voor de klas staan is dan wel wat kennis nodig. Daarbij moet niet worden uitgegaan van wat een handvol radicale gelovigen verkondigen die in iedere godsdienst voorkomen, maar van de grote middenmoot van gelovigen overall ter wereld. (meer in *In Goede Handen*, hoofdstuk 6)

Een jood ziet zichzelf als een partner van God. Hij mag de schepping van God voltooien en 'afmaken'. Voor een jood is het belangrijker om goed te doen, dan om goed te denken. Het gaat hem niet alleen om de orthodoxie (de juiste leer), maar om de orthopraxie (het juiste handelen). De mens is een beeld van God. Hij lijkt op God door rechtvaardig en barmhartig te zijn.

Voor een christen is het allerbelangrijkste dat hij God lief heeft en Jezus volgt. Geloof alleen is niet voldoende, dat geloof moet ook handen en voeten krijgen in het dagelijkse leven. De precieze invulling van de na -

volging van Jezus kan verschillen. Sommige christenen vinden dat men het vooral moet laten zien in de manier van leven en de houding ten opzichte van de ander, anderen leggen meer de nadruk op het gebed.

Het Arabische woord 'islam' betekent letterlijk overgave (aan Allah) of onderwerping en wijst op het fundamentele, religieuze principe dat een moslim, zich overgeeft aan Gods wil en wetten. Allah is machtig: bij Hem begint en eindigt alles. Voor een moslim is de koran de leidraad in zijn dagelijks leven. Zijn plichten als bidden en vasten staan centraal.

De verschillen tussen de godsdiensten kunnen ook goed verduidelijkt worden aan de hand van het verhaal van Noach. In zowel de bijbel als in de koran krijgt Noach van God/Allah de opdracht een schip te bouwen. Als hij met zijn familie en twee stuks van elke diersoort aan boord gaat, zal Noach de zondvloed overleven. De belangrijke verschillen in de beide verhalen: in de bijbel is God teleurgesteld in de mensen omdat ze in onrecht leven en in de koran is Hij teleurgesteld omdat het volk Allah niet meer gehoorzaamt en aanbidt. (meer in *Verhalen die ertoe doen*, hoofdstuk 9)

Voor een moslim speelt dus sterker de vraag vanuit welke waarden hij zijn publieke leven wil invullen: leven vanuit de islam of vanuit universele waarden en mensenrechten.

In de NRC beklemtoont Diederik Samsom universele waarden: vrijheid, gelijkwaardigheid, tolerantie, democratie. Elkaar een hand geven is volgens hem een uiting daarvan, al gaat het niet om die hand zelf. Als Samsom tijdens zijn stage als gezinsbezoeker ergens thuis kwam en de vrouw gaf hem geen hand, wist hij meteen dat er meer speelde. Dan stond meestal ook de tv louter op Arabische zenders afgestemd en was er in de kast geen Nederlands boek te vinden. Die mensen waren volgens hem in niets op Nederland gericht.

Wanneer de discussie zoals minister Schippers die voorstaat gepaard gaat met dezelfde kennis die ik mijn studenten probeer bij te brengen, zal dat ongetwijfeld de nodige wrijvingen en spanningen oproepen. Maar het is de enige manier om helder te krijgen welke waarden we in dit land met elkaar hoog willen houden.

Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar:
contact@stichtingechelon.nl